

Ἡ «Φιλολογικὴ Ἠχώ» ἐπωφελεῖται τῆς εὐκαιρίας τὴν ὁποίαν τὴν παρέχει σήμερον ἡ ἐπιτετριῖς τῶν γενεθλίων τοῦ γηραιοῦ

Διδάκτορος **Θ. Α. Φαληρέως Βένι**, ἱατροῦ

ὅπως ἐκφράσῃ αὐτῷ τὰ σεβασμοῦ καὶ ἐκτιμύσεως αἰσθήματά της καὶ τὰς εὐλικρινεῖς αὐτῆς ὑπὲρ τῆς εὐδαιμονίας του εὐχάς.

ΑΠΟΓΕΜΑΤΙΑΝΗ

Ὁ φίλος μου Ἄλφας εἶναι ἄνθρωπος πολὺ ιδιόρρυθμος καὶ πρωτότυπος· τὸν ἐγνώριζα πρὸ πολλοῦ· κατὰ τὰ τελευταῖα ὅμως αὐτὰ ἔτη εἶχεν ἐπιχειρήσῃ μακρὰν περιοδεῖαν, καθὼς μὲν ὁ ἴδιος ἔλεγε διὰ τὴν ἀποκτήσῃ περισσύτερα δικαιοῦματα νὰ μισθῇ τοὺς ἀνθρώπους· καθὼς δὲ ἐνόησα, ἐγώ... ὀλίγον ἔλλειψε νὰ γίνω τόσον ἀδιακριτός ὅσον ὁ φίλος μου εἶναι ἐχέμεθός· ἄς εἶναι. Τώρα ἐπιστρέψας καὶ ἐγκατασταθεὶς ὀριστικῶς εἰς τὴν πόλιν μας — τῆς ὁποίας εἶναι ἀπὸ τὰ γνησιώτερα τέκνα μ' ὅλον τὸν κοσμοπολιτισμὸν του — μὲ παρέλαβε ὑπὸ τὴν προστασίαν του μὲ τὴν καλὴν μ' ὅσην ἐγὼ προθυμίαν τὸν ἀνεγνώρισα διὰ Μέντορά μου. Εἴμεθ' ἀχώριστοι. Θὰ μᾶς συναντήσετε πανταχοῦ. Θὰ μᾶς ἀναγνωρίσετε εὐκόλως ἅμα σὰς ζωγραφίσω ἐκεῖνον μόνον. Ὁ φίλος μου ἔχει τοὺς μύστακας ξανθοὺς καὶ ἀρειμανίους — πράγμα ὃχι καὶ πολὺ σπουδαῖον — τοὺς ὤμους ἀρκετὰ ἐπικύρτους — ἐλάττωμα τὸ ὁποῖον ἀπέκτησε ἀπὸ τὴν συνήθειαν ποὺ εἶχε νὰ τοὺς σηκῶσῃ κάθε ὥρα καὶ λιγὰκι πρὸς ἐνδειξὴν τῆς περιφρονήσεώς του διὰ τὸν κόσμον — τοὺς ὀφθαλμοὺς γλαυκοὺς καὶ παραβλῶπας, ἀλλὰ εἰς τρόπον τοιοῦτον ὥστε νὰ νομίζετε ὅτι στράβιζῃ ἐπίτηδες. Αἱ χειρονομίαι του εἶναι ἄνετοι καὶ ἀνεπιτήδευτοι, ὅσον ἡ γλῶσσα του εἶναι εἰκονικὴ καὶ μεταφορικὴ. Ἐκεῖ π. χ. ποὺ ὅλος ὁ κόσμος λέγει ἐκεῖνος καὶ ἐκεῖνη ὁ φίλος μου λέγει ὁ Σοῦταρῆς καὶ ἡ Σαῦλαδῶ· τὸν δὲ χρόνον, ποὺ σφαλᾷ κάθε πληγὴ, τὸν ὀνοματίζει *γερομπαλωματᾶ*. Ἀλλὰ θὰ τὸν γνωρίσετε καὶ σεις μόνον σας καλύτερα βοημηδὸν καὶ κατ' ὀλίγον διὰ τὴν μάθετε ὅλας τὰς μικράς του ἀδυναμίας καὶ τὰς μεγάλας του ἀρετάς.

Χθὲς τὸ ἀποσήμερον μὲ ἐκείνον τὸν προστατευτικὸς ἐπιβλητικὸν τόνον, ποὺ ὑποτάσσει πάντοτε τὴν θέλησίν μου, μοῦ εἶπεν ἁπλῶς «ἀκολουθεῖ με μικρέ»· ἐπροχώρησε καὶ τὸν ἠκολούθησα. Δὲν ἐφοβήθηκα μήπως μὲ ὀδηγήσῃ εἰς τὸν ἐπάνω κήπον τοῦ Τάξιμιου, διότι ἐγνώριζα ὅτι συνεμερίζετο τὴν φρίκην ποὺ μοῦ ἐμποιοῦν οἱ Ἀντώνηδες, οἱ Βλάχοι, οἱ Σέρβοι, ἡ παντομίμα καὶ ἡ ξυνὴ μπίρα. Ἐγνώριζα ἀκόμη πόσο τοῦ πειράζουσι τὰ εὐπαθῆ νεῦρα αἱ *ἡμίκοσμοι* — ὅπως μετεβίβτισε τὰς *demi-mondaines* — διὰ τὴν μὴ φοβηθῶ μήπως μὲ ὀδηγήσῃ εἰς τὸν Κήτω κήπον. Καθόλου δὲν μοῦ ἐπέρασε ἀπὸ τὸν νοῦν

— ἂν καὶ φόρεσε τὴν σοβαρὰν βετινκότα του — ὅτιμποῦσε νὰ μὲ φέρῃ εἰς καμμίαν σεμνὴν «Γραμματῶν τελετὴν» ὅπως λέγουσι αἱ ἐφημερίδες τῆς ἐποχῆς, εἰς τὰς ἐξετάσεις τῶν τελειοφοίτων κανενὸς ἀνωτέρου Παρθεναγωγείου· διότι εἵξευρα ὅτι ἐσέβετο πάντοτε τὸν ἑαυτὸν του καὶ τὴν σεβαστὴν του ἡλικίαν καὶ θὰ ἐφοβείτο μήπως συκοφαντηθῇ ὅτι ποζάρει γιὰ γαμπρός. Καὶ πράγματι δὲν με ἔφερε οὐτ' ἐδῶ, οὔτε πονεὶνὰ ἄλλου ὅπου ζητεῖ συνήθως ἀναψυχὴν καὶ δροσιὰ, ὅλος ὁ κόσμος αὐτὲς τὲς ἡμέρας τῆς ἐπιτεινομένης ζέστης. Μὲ ὀδήγησε σ' ἓνα πτωχὸν δρόμον «διὰ τὴν μάθης, μοῦ εἶπεν, ὦ παῖ, ὅτι τὰ τίμια τῶν μὴ τιμιῶν οὐδὲν διαφέρει». — Παρένθεσις· ὁ φίλος μου Ἄλφας ἔχει ἀτελεύτητον προμήθειαν ἀρχαίων παροιμιῶν, ἀποφθεγμάτων καὶ γνωμικῶν, τὸ μόνον λείψανον ποὺ τοῦ ἐμείνεν ἀπὸ τὴν δασκαλῶσύνην τὴν ὁποίαν ἐξήσκησε εἰς τὰ πρώτα ἔτη τῆς νεανικῆς του ἡλικίας, πρὸ εἰκοσαετίας περίπου.

Ὁ πτωχὸς δρόμος ὄνομα δὲν ἔχει καθὼς καὶ ἀκριβῆ, τοπογραφικὰ σύνορα· τοποθετήσατέ τον ὅπου θέλετε. Εἰς τὴν μίαν του ἄκρην, ἡ ὁποία ὑψηλοτέρα δεσπόζει ὅλου τοῦ δρόμου, εὐρίσκεται αὐτοσχέδιον καφενεῖον, εἶδος σκιαδὸς σκεπασμένης μὲ ξερὲς δάφνες καὶ μερσίνες, καὶ τὸ ὁποῖον μᾶς παρέχει τὴν ταπεινὴν τὸν φιλοξενίαν. Ἀντιθέτως ἀπὸ τὸ ἄλλον ἄκρον ὁ ἥλιος ποὺ κλίνει πρὸς τὴν δύσιν του βραδέως λούει μὲ ἄπλετον αἴγλην φωτὸς τὸν δρόμον καὶ παρουσιάζει εἰς τὰ θαμπωμένα μάτια ἓνα ἀδέσθιον καὶ κυματιστὸν σύνολον γραμμῶν καὶ χρωμάτων. Εἶναι σωστὴ μαγεῖα διὰ τὸν ὀφθαλμὸν ποὺ ζητεῖ πρωτοτύπους γραφικὰς ἀπολαύσεις. Ἀλλ' ὡς ἀντιστήκωκα τί ὑποφέρει ἡ ὄσφρησις!! Αἰσθάνεσθαι νὰ σε περνᾷ τοῦ παλίου ξύλου ἡ σαπίλα, καὶ ἡ ἀπόπνοια κάθε ὀργανικῆς ὕλης, ζωντανῆς ἢ ἐν ἀπασυνθέσει, ἡ ὁποία θὰ εὐρίσκεται μέσα ἐκεῖ εἰς τὰ παλιόσπιτα. Ἀντιλαμβάνεσθαι ὅτι βράζει ἐκεῖ μέσα τὸ ἀνθρωπομάζεμα τῆς μιζερίας καὶ τῆς ἐλαϊνότητος, σὰν νὰ τὸ μεθοῦν τὰ ἴδια ἐκεῖνα κρετινὰ χνώτα ποὺ λιγοθυμῶν τις χρυσόμυιγες καὶ τὰ σκουλήκια πάνω ἀπὸ ἓνα ψοφίμι. Ἀπὸ τὰ παράθυρα τὰ χαμηλὰ ἢ τὰ ἐτοιμόροπα μπαλκόνια διακρίνονται ἀπὸ ἀπὸ μερικαὶ ρυπαραὶ μορφαὶ καὶ ἀφανίζονται πάλιν. Ὁ Μέντωρ μου ποὺ ἐδιάβαζε μὲ σοβαρότητα βραχυμᾶνος τὴν «Ποικίλην διάλεξιν» τοῦ Νεολόγου, ἐσῆκωσε τὸ κεφάλι του ἀκριβῶς τὴν στιγμὴν ποὺ ἐβγαίνειν ἀπὸ τὴν πλησιεστέραν θύραν, διασκελίζων μίαν ξηρὰν μεσόκοπον γυναικίαν ποὺ ἐκάθητο εἰς τὸ στραβὸ κατώφλι, γνωστότατος κομφεϋόμενος τῆς Μεγάλης ὁδοῦ, ἀπὸ κείνους ποὺ ὠνόμαζεν ὁ φίλος μου Ἐρωτοκρίτους. Εἰς τὴν ἐκπληξὴν ποὺ ἐζωγραφήθη, ὡς βωβὴ ἐρώτησις, εἰς τὸ πρόσωπόν μου ἀπήντησε μὲ συγκατάθεσιν· «Ἐ, παιδί μου! τὸν βλέπεις αὐτὸν τὸν Σοῦταρῆν; ἔχει τρεῖς ἀδελφές μοδίστες, ποὺ τὸν ντύνουν ὅπως βλέπεις καὶ τὸν διατηροῦν μίαν ἡμέρα στὸν κήπο ποὺ εἶταν καὶ αὐτὸς μα-

ζι μας τις συναντήσαμε τις φτωχές· τὸν χαιρέτησαν περίφοβα, ἐνῶ ἐκεῖνος ἐσήκωνε τὰριστερό του φρύδι κι' ἄφηνε νὰ πέση τὸ αἰώνιό του μονόκλ. κάποιος τὸν βώτησε πού τις γνωρίζει αὐτές· καὶ κείνος ἀπήντησε ὅτι τῇ μικρῇ τῇ νοστιμούλᾳ τὴν εἶχε ἐρωμέ-
την· του ἔναντι καιρὸ καὶ τῆς κρατοῦσε παρτιμέντο, δια-
τηροῦσε καὶ τις ἀδελφές, ἀλλὰ τοῦ κόστιζαν ἕνα διά-
βολο καὶ τρία τέταρτα· ὥς τε νὰ ξεμπλέξη εἶδε κ' ἐπαθε... » Καὶ γέλασε μὲ τὸ γέλοιό του ἐκεῖνο ὁ φίλος μου, πού μοιάζει κάποτε σὺν νὰ τριζέη τὸ πριό-
νι στὸ μάρμαρο ἐπάνω.

Ὁ δρόμος ὁ φτωχὸς ἐν τῷ μεταξὺ ἐζωντά-
νευεν. ἕνας ἕνας, μιὰ μιὰ, δύο δύο, ἐμφανίζονται
εἰς τις πόρτες οἱ ἀρσενικοὶ καὶ θηλυκοὶ κάτου-
κοι ἀπὸ κάθε χαμόσπιτο καὶ ἀποτελοῦν κύκλους
μικροτέρους ἢ μεγαλυτέρους, καὶ περιπατοῦν, καὶ
στρέφουν καὶ χωρίζονται διὸ νὰ ἀποτελέσουν νέους·
πόσαι μορφὰι πόσοι τύποι! Ἐκεῖ εἰς τὴν γω-
νίαν, κάτω ἀπὸ τὸ φανάρι, τριγυρίζουν τέσσαρες πέν-
τε καὶ κρέμονται, θαρρεῖς, ἀπὸ τὰ χεῖλη μιᾶς μὲ
τὰ κόκκινα μαλλιά, μὲ πολλὰς πυκνάδες στὰ μεστά
τῆς μάγουλα καὶ στὸ μικρὸ τῆς κάτασπρο μέτωπο
καὶ μὲ μάτια στεγνὰ, πού ἔπαιε κάθε τους ὑγρασία ἢ
παντοτεινὴ καὶ ἀχόρταγῃ φλόγα τοῦ αἵματος. Ὁ
φίλος μου, πού τίποτε δὲν τὸν γέλᾳ, μού ἐξηγεῖ τί
μπορεῖ νὰ λέγῃ καί... ἐρυθριῶ. Φαντάζομαι καὶ τί
εἰμποροῦν νὰ ἀκούουν ἀπὸ μερικοὺς πού τὰς ἐπλη-
σίασαν ἤδη καὶ μὲ ὠμές καὶ ζωντανὰς χειρονομίας θὰ
συνοδεύουν ὀμιλίας γυμνὰς βέβαια καὶ ἀσκέπαστες·
ἀλλὰ δὲν ἐρυθριοῦν· καγχάζουν μόνον. Καὶ μεταξὺ
δύο καγχασμῶν, πού φθάνουν μέχρις ἡμῶν, καὶ ἐνῶ
ἐδίπλωνε τὸν «Νεολόγον», πού δὲν ἔβλεπε πλέον νὰ
διαβάσῃ, μού ἐδίδασκεν ὁ φίλος μου νὰ πιστεύω ὅτι καὶ
τοῦ φτωχοῦ δρόμου ὁ κόσμος, ὅπως ὁ ἄλλος, κρύπτει
τὰ ἴδια ἐνστικτὰ τοῦ πρώτου κτήνους κάτω ἀπὸ τὸ
ἴδιο δέρμα· ἢ μόνον διαφορὰ ἔγκειται εἰς τὸν τρόπον
μὲ τὸν ὁποῖον σκεπάζουν ἢ ἐνδύουν αὐτὸ τὸ ἴδιον
δέρμα». Τὸν διέκοψαν σπαρακτικαὶ φωναὶ προερχό-
μεναι ἀπὸ ἕνα σωρὸν γάτες, πού ἐβλέπαμεν ἀντίκρου
ἐκεῖ στὰ κεραμίδια ἐπάνω· ἐγνώριζα ὅτι τρέφει ξε-
χωριστὰς συμπαθείας πρὸς τὰ ἐλαστικὰ αὐτὰ τε-
τράποδα, τὰ τὸσον ζωντανὰ σύμβολα τοῦ «αἰωνίου
γυναικολογίου»· ἀλλὰ δὲν ἐνόησα διατί, μετὰ τινος
στιγμᾶς, ἀπὸ ἐκόπασαν αἱ κραυγαὶ αἱ πρώται, μού
εἶπεν θλιβερῶς κάπως καὶ περιλύπως· «μήπως δὲν
ἀποδεικνύουν, χωρὶς βέβαια νὰ τὸ θέλουν καὶ νὰ τὸ
συλλογίζονται, ὅτι οἱ ἴδιαι ἀφορμὲς καὶ αἰτίαι ἔχουν
τὰ ἴδια ἀποτελέσματα πάντοτε ;»

Ἡ νύχτα ἔπεφτε γρηγορότερα καὶ μόλις ἐβλέπα-
μεν ἐξαφνιζόμενα ἕνα ἕνα, δύο δύο, πίσω ἀπὸ κατὶ
κρημνισμένους τοίχους καὶ χαλάσματα, τὰ συμπλέγ-
ματα πού παρήλαυνον πρὸ ὀλίγου ἐμπρὸς μας. Ὁ
φίλος μου ἐσηκώθη, παραδόξως εὐθυμος. Μὲ ἔφερε
μυστηριωδῶς ἐμπρὸς εἰς ἕνα μεγάλον ἄσπρον τοίχον
καὶ ἐστάθη. Ἀναψὲν ἔπειτα ἕνα κερνέο σπέρτο, με-

γάλο σὺν ἀγιοκέρι τῆς πεντάρας καὶ μού εἶπε νὰ
διαβάσω. Ἐδιδάσκα· μὲ κάρθουνο γραμμένα εἰς τὸν
ἄσπρον τοίχον, τόσο μεγάλᾳ γράμματα :

— Ἀπαγορεύεται τὸ κόρτε καὶ τὰ ρέστα...

I.

ΑΝΑΛΕΚΤΑ

Μιά στατιστικὴ διὰ τὴν γαλλικὴν Ἀκαδημίαν :

Ὅταν ἐκλεγοῦν οἱ ἀντικαταστάται τοῦ Ἀλεξάν-
δρου Δουμά καὶ τοῦ Λέοντος Σεῦ ὁ ὀλικὸς ἀριθμὸς
τῶν ἀθανάτων ἀπὸ τὰ 1635 πού ιδρύθη ἡ Ἀκαδη-
μία θὰ ἀνέρχεται πρὸς τετρακοσίους ἐνενηντα πέντε.
Ἀναλογοῦν δηλ. δύο ἀκαδημαῖκοι τὸν χρόνον.

Ἀπὸ τοῦ ὅμως ὁ Ζολᾶ παρουσιάσθηκε διὰ πρώτην
φορὰ διὰ τὴν ἑδρὰ τοῦ Ὠζιᾶ δηλ. τὴν 1. Μαΐου
1890, ἡ ἀναλογία κῆρυξε. Ἐξελέγησαν τὸ ὅλον δε-
καπέντε· δηλ. τρεῖς τὸν χρόνον.

Ὅσο ὅμως πᾶσι καὶ ὁ Ζολᾶ κατορθώνει νὰ παίρ-
νῃ περισσοτέρας ψήφους καὶ ἴσως μιὰ μέρα, ἀνέξχα-
λουθῇ ἔτσι ν' αὐξάνῃ ἡ ἀναλογία, κατορθώσῃ καὶ αὐ-
τὸς νὰ γίνῃ ἀθάνατος, ἂν δὲν πεθάνῃ ὡς τότε.

Καθὼς γράφουν τὰ γαλλικὰ φύλλα, ὁ τελευταῖος
ἀκαδημαῖκός, ὁ Γάστων Παρί δὲν μοιάζει τὸν προη-
γούμενον· δὲν εἶναι ἀπὸ κείνους πού μπαίνουν στὴν
αἴθουσα τῶν ἀθανάτων κατὰ χάριν ἢ διὰ ποιὸς ξέρει
τί λόγους. Τὴν θέσιν αὐτὴν τὴν κέρδισε μὲ τὸν κόπο
τοῦ καὶ μπαίνει ὅχι σὺν ἄνθρωπος πού δέχεται μιὰ
ἐνθάρρυνσιν ἢ μιὰ κολακεία ἀλλὰ πού παίρνει ἐκεῖνο
πού τοῦ ἀνήκει. Ὅσοι διαβάσαν, λείει τὸ ἴδιο φύλλο,
τὰς μελέτας τοῦ γιὰ τὴ γαλλικὴν φιλολογία καὶ
τὴν ποίησιν τοῦ μεσαιῶνος καὶ ὅσοι ἀκολουθοῦν τὰς
παραδόσεις του, θαυμάζουν τὴν ἐμβριθείαν του, τὸ
ἀσφαλές τῶν κρίσεών του καὶ τὴν τέχνην πού ἔχει νὰ
μεταδίδῃ τὸσον εὐκολὰ καὶ τόσο καταληπτὰ τὰς
λεπτοτέρας καὶ ὑψηλότερας ιδέας.

Στὰς συνδιαλέξεις τοῦ εἶναι μοναδικός. Αἱ φράσεις
του, πού εἶναι τόσο περιεκτικαὶ καὶ βαθεῖαι, μοιάζουν
κάποιες φορές σὺν παραδοξολογίας, ἀλλὰ παραδοξο-
λογίες πού λένε πολλὰ μὲ λίγα λόγια. «Ἡ ἀπόλυτος
τοῦ ἀληθοῦς λατρεία, λέγει ὁ Λεμέτρο, συνδέεται σ'
αὐτὸν μὲ τὰ πιὸ ἐμρῶνα καὶ λεπτότερα ἀνθρώπινα
αἰσθητήματα».

Μιὰ γνώμη τοῦ Παρί :

«Ἡ ἱστορία τῆς φιλολογίας ἐνός λαοῦ εἶναι ἡ ἱ-
στορία τοῦ ἐθνικοῦ βίου καὶ ἰδιαίτερος τῆς ἐθνικῆς
τοῦ συνευδήσεως».

Ὁ γνωστότατος ζωγράφος πού ἐφέτος πῆρε τὸ
τιμητικὸν μετάλλιον τοῦ Σαλὸν τῶν Μουσίων, ὁ Βε-
νιαμὴν Κωνστάν, εἶναι ἕνας ἀπὸ τοὺς καλλιτέχνας
πού δοκίμασαν τὸ περισσώτερον τὴν εὐνοίαν τοῦ δη-